

*** Historie , současnost
i perspektivy sester / NLZP
v týmech i v odborné
individualitě oboru ... i šíře**

Jarmila Drábková

KARIM - NIP 2.LF UK a FN Motol, Praha

Kongres ČSARIM 2023

*** Člověk je bytost
s instinkty z doby kamenné,
s institucemi a vírou středověku,
obdarovaná téměř božskou technologií =
realita i výhled**

*Edward O. Wilson
Tomáš Sedláček
realita i výhled*

*21. století - realita

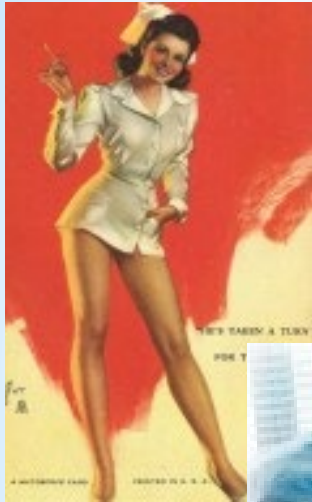
Healing is art

Medicine is science

and

Health care is business

YN Harrari et multi al.

Pearl Harbour; pin-up 2. svět.války... empatie... hrdinství ...
digitalizace
vážená specifická profese různá zaměření NLZP ...
kompetence

- * Ve válce 632 dnů
- * Dožila 90 let
- * Kategorická, manažérka, systematická;
„nemožná ošetřovatelka“
- * Sponsoři / Times –WH Russell
- * Didaktické a autorské vlohy
- * ! Učinila z práce služky povolání pro
vznešené dámy ! ... a už to tak zůstalo

* Fenomén: Florence
Nightingale

**„Dáma s
lampou“**

Nekompromisní
24 hodin ...
trvale

**Vojáci líbali její
stín na zemi**

Nová úroveň společenského postavení

Suverenní sestry benediktinky v nemocnici Pera v Konstantinopoli v průběhu krymské války obětavě ošetřovaly francouzské vojáky.

(Kresba z *Leipziger Illustrierten Zeitung* ze 14. 10. 1854)

Jarmila Škubová
Helena Chvátalová

S E S T R A

O životní cestě ženy,
která dala svému povolání nový smysl

Prof. MUDr. Vl. Pacovský, Dr.Sc., III.int. klin.
VFN, Doc. PhDr. M. Stárková, CSc.

Naše Florence v ČR

sestra Alena Stárková

první česká

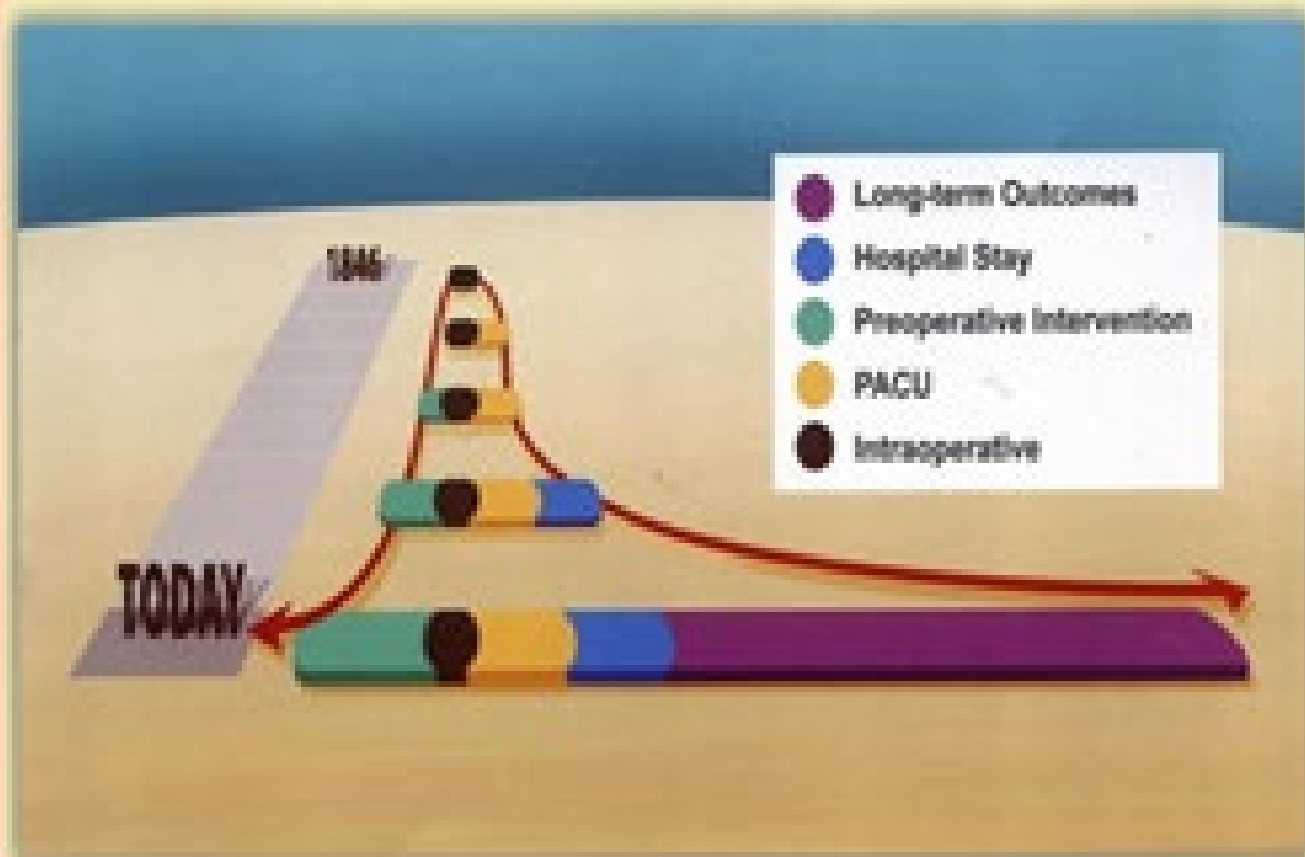
anesteziologická sestra

autorka monografie

Anesteziologická technika

ARO ÚVN Praha

The Broadening Horizons of Anesthesia Care

Anesthesiology
111, 2009, No. 1

**Historie a
hodnocení**

**Podstatně širší (a zajímavější) téma než pouhá praktická farmakoanestezie
sou část komplexu perioperační medicíny**

SVLÉKAT JSTE SE NEMUSEL, PANE. MÁM VÁS CELÝHO
TADY NA DISKETĚ !

**Neuropsychiku jsme podcenili v
nadšení nad technickými
možnostmi – dluh do 21. století**

20

*** Australský dotazník: optimální profesionální prostředí**

*** Lékaři :**

- * zajímavý případ*
- * dramatický úspěch*
- * seberealizace*
- * respekt, úcta*

*** Sestry :**

- * žádný VIP !*
- * pacient v bezvědomí*
- * sirotek, žádné návštěvy ani dotěrná rodina*

*** A co nás čeká ?**

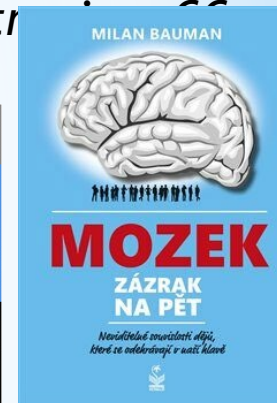
Přenos myšlenek beze slov - z HD EEG

SCOTTO, A: Brain-To-Brain Communication : *Ars Electronica* by 2.0

Budoucí monitorace v telemedicině

Ultrathin electronic tattoo can temporary monitor muscles

Vztah pacientů a robotů v intenzivní medicíně ?
Podpora naděje ? CAVE :::: „ roboti nemají empatii“ !!!

Critical illness
Chronobundle
 Time-specific interventions on the ICU

Day-time
 0800 - 2100

#1 Bright daylight

#2 Feeding

#3 Physical activity

#4 Nursing & medical interventions

Night-time
 2100 - 0800

#1 Minimal light levels

#2 Eye masks

#3 No feeding

#4 Ear plugs

#5 Minimise talking

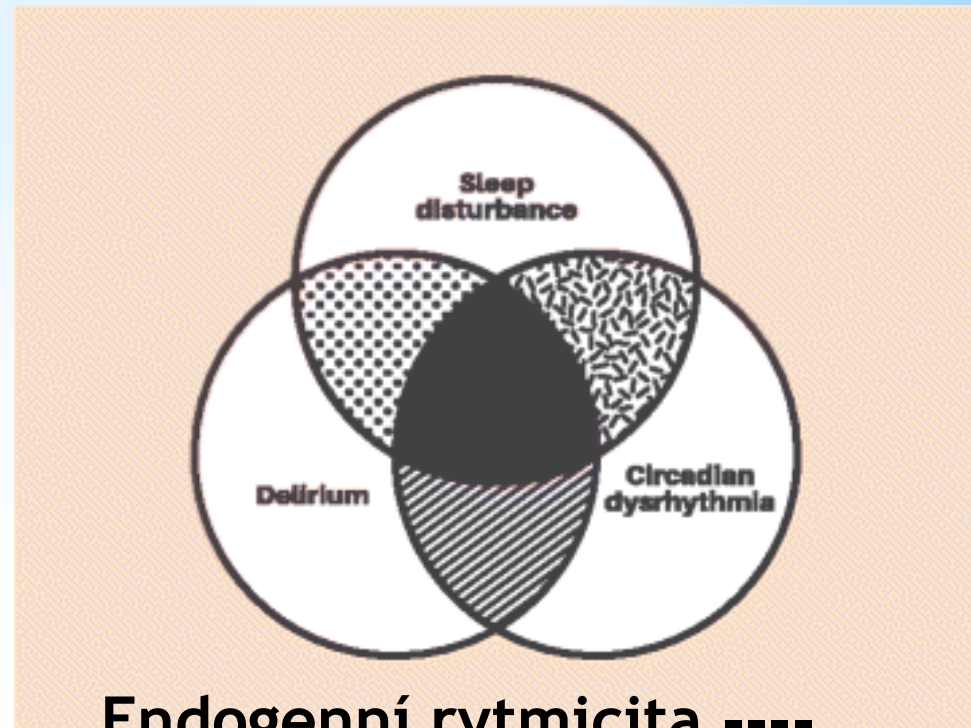
#6 Mute monitors

#7 No routine washing

#8 Avoid or cohort clinical interventions

Endogenní rytmicita ----
 melatonin, světlo, rizika
 dysrytmií -----
 respekt v medikacích,
 režimu, postupech

* **Diagnosis of Dyspnea**

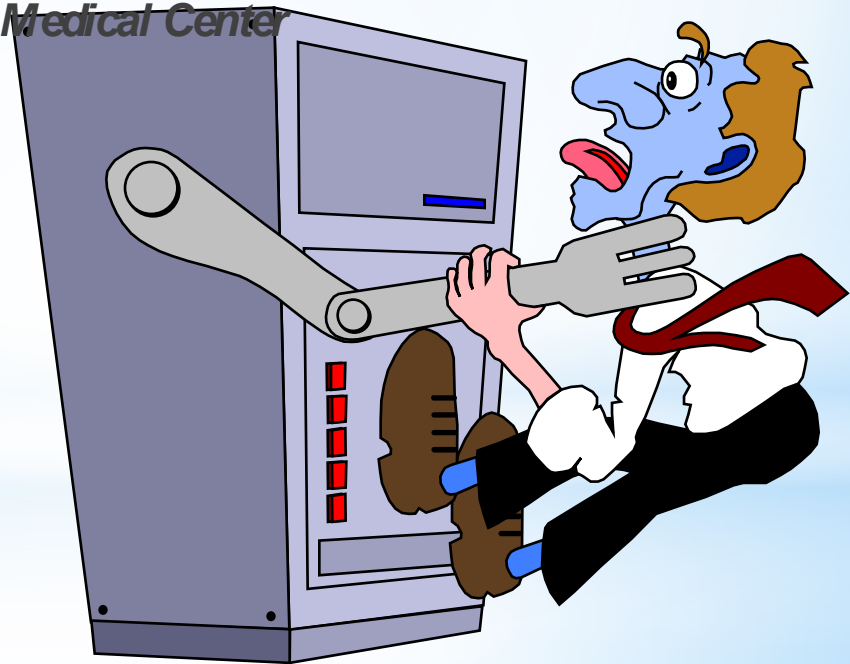
Jak se dnes ve výuce využívá soudobá představitivost ? Simulace, komiksy, video....

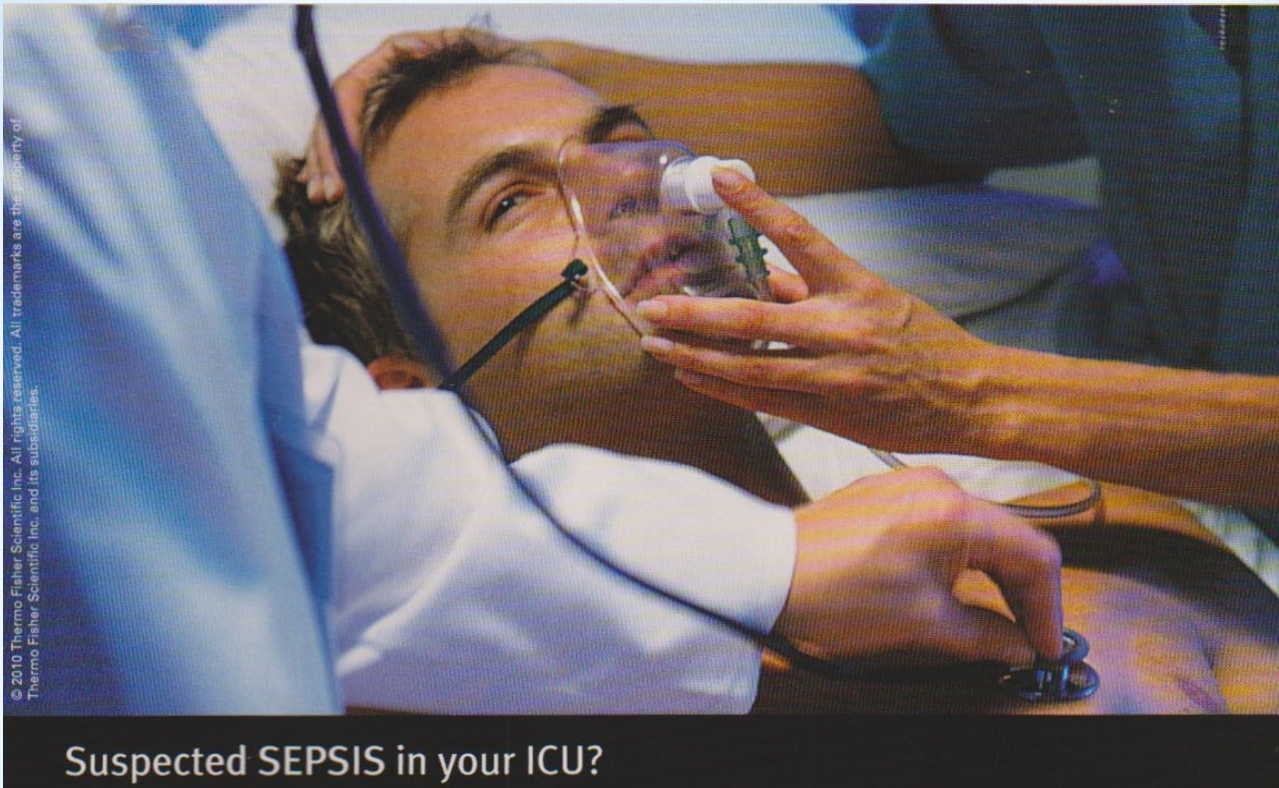
* *Vicken Y. Totten MD MS, FACEP FAAFP*

* *Associate Professor - Emergency Medicine*

University Hospitals - Case Medical Center

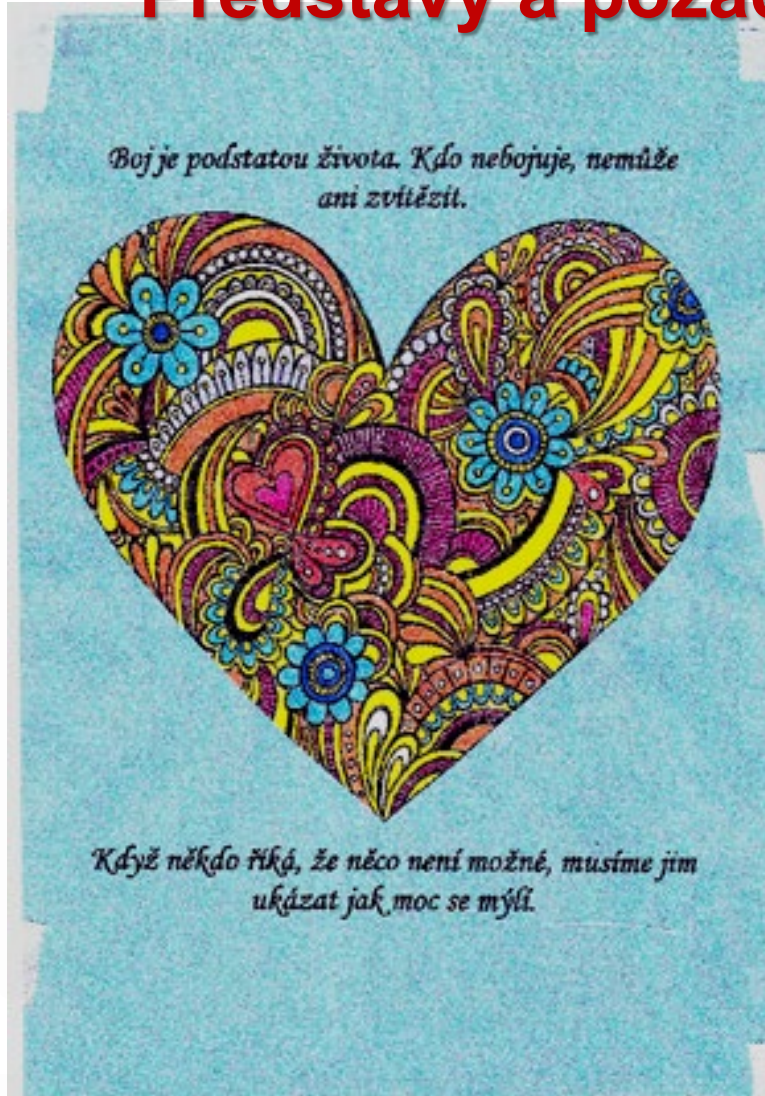
**Výstižný komiks
akutní dušnosti při vědomí
a plné výkonnosti
cyanóza, strach z udušení,
stres s obranou,
žilní městnání,
hypertenze, tachykardie
odbrzdění, zmatenost**

- **80 % případů rozvoje sepse zaznamenají sestry – neklid, změna vědomí, zocení, třesavka ... T°C ... mramoráž, studené ruce ... tedy „basic“ smysly..**
- **Až 64 vstupů jednoduchých a s jednoduchými, „emergent“ postupy**

* Představy a požadavky pacientů i rodin

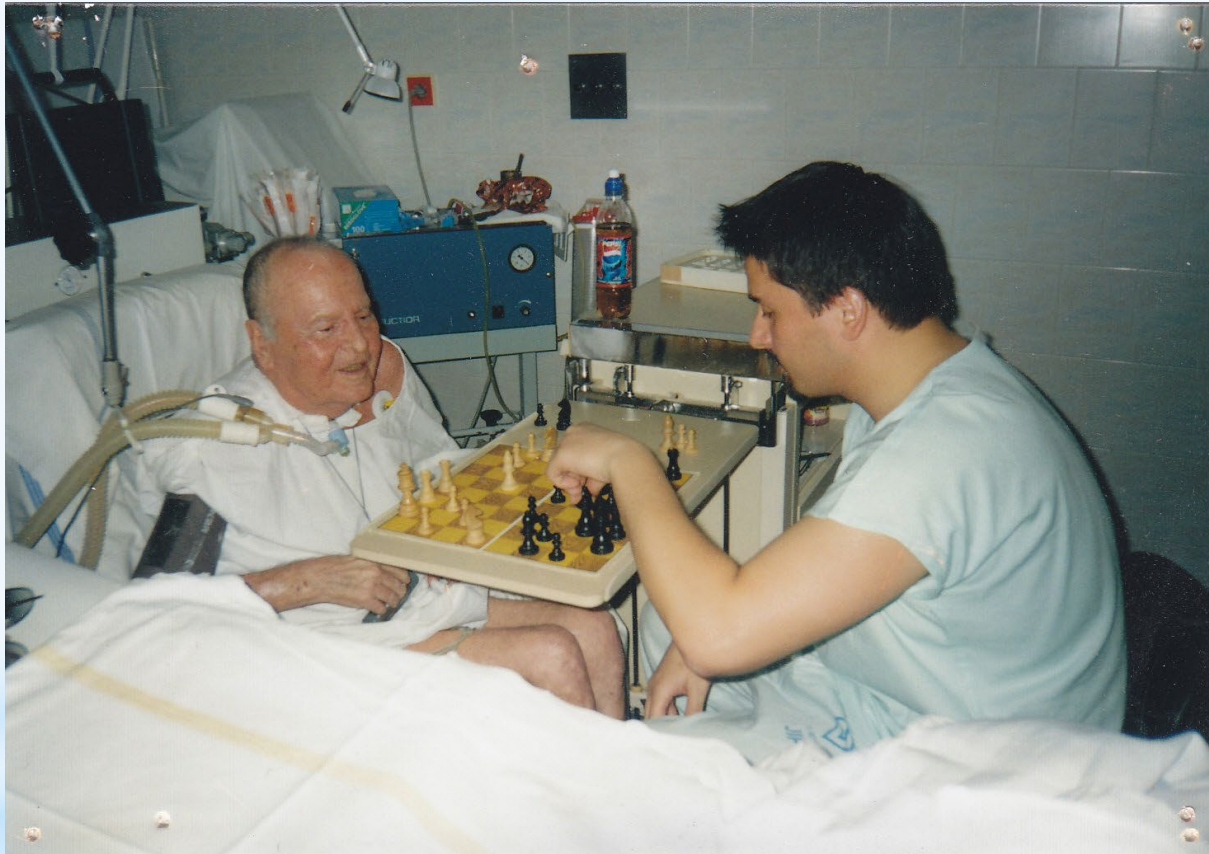

- Odmítání nepříznivé prognózy
- Vlastní doporučení +++
- Hledání úhybných a nepodstatných momentů
- Medicínskoprávní / etické kolize
- Psych: vyrovnání se se ztrátou
 - Rodina
 - Personál
 - Pacient – NIP / DIOP
- Nejobtížněji
 - Mladí, náhle, po přechodném zlepšení, mentální funkce
 - Socioekonomický moment

Nové psycho - profi výzvy až nátlaky

Neverbální komunikace a motivace / K Saudek působí i na blízké, na návštěvy

Psychické motivace – archetypy: friendly

***Smířený odchod v terminální analgosedaci a v doprovodu
umělý spánek***

Medscape
**ETHICS
REPORT 2016**

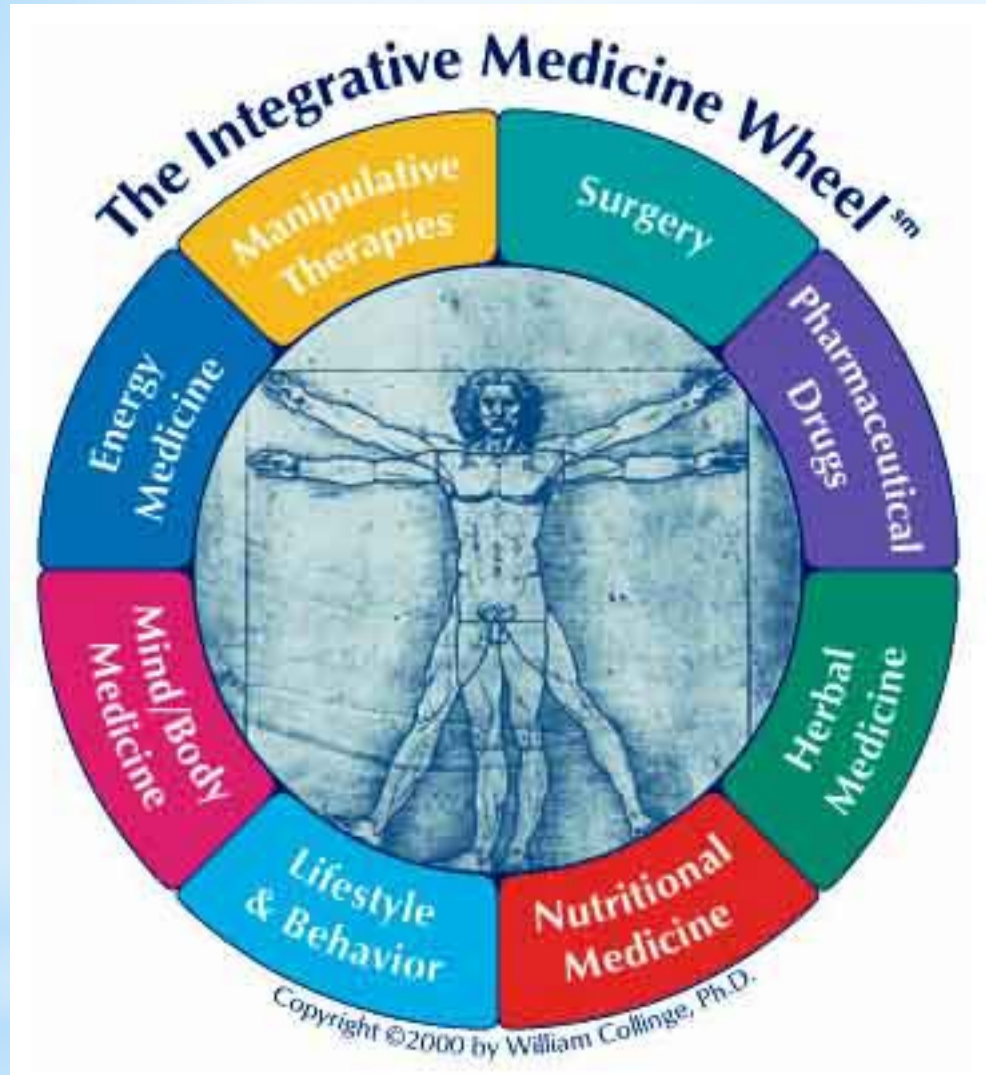
Money, Romance,
and Patients

7 500 lékařů ve světě - 25 specializací + NLZP
řeší nové otázky současné i budoucí - týmové !!!!
a svého osobního etického přesvědčení a stability

**Medicína,
pacienti,
právní vztahy,
léčitelství
= složité**

**Integrace
dynamická -
Pacient =
střed zájmu a
snahy**

Integrativní medicína 21. století

*** Hackeři nejsou jen v politice
snaha „výpalného“ – dálkové ovládání
elektronických přístrojů -
výhrůžky zejména pro VIP jednotlivce**

Nursing now ČR
Celosvětový projekt ICN + WHO
Zvýšení odbornosti a prestiže sester
do 200. výročí * Florence Nightingale
v roce 2020

Partner : Česká asociace sester
masmediální podpora +++

**Pocit sounáležitosti a relaxace – prevence profi vyhoření a dehonestace
NIP na společném výletě**

* Charakteristika – specifity - rozdíly

- IM, IP = interdisciplinární, vede nestabilita, ohrožení základních životních funkcí
- Různá časová neodkladnost
- Výkony zachraňující život – **přesně konkrétní**
- Různá úroveň vědomí a racionality, často nezávisí na IQ, EQ
- **Ovlivnění medikacemi** / opioidy, benzodiazepiny, ketamin ...
- Různá legislativa i v EU, různá přání vč. rodin – naděje i DNR
- Kombinace základních dg., kondice, inzultů, komplikací
- Různorodá pracoviště – oborové JIP, KARIM, ARO, NIP, DIOP DUPV
- **Různorodá forma vyjádření souhlasu podle aktuální kondice – právně jednotně přijatelná - platná**

* ANESTEZIOLOGIE

- * Dosud odborně jen **asistence lékaři** na OS, při CA, region anest., analgosedaci, v léčbě bolesti, v anest. ambulanci, při ambulantní anestezii
- * Nedostatečně zastoupena v dalším vzdělávání ani v zákonné kategorizaci na rozdíl od zahraničí vč. **USA - nurse anesthetist**
- * Vyšší zcela konkrétní kompetence jen při HN a určení ad hoc
- * Vážnou znalosti zejm. **patofyziologie a farmakologie/terapie**
- * Snaha sester o **certifikovaný kurz** (13 - 15 zájemkyň - Brno, Ostrava 2019)
- * **Zvýšení znalostí i vlastních dovedností = základ + simulace**
- * **Zatím neukotveno** - iniciátor Mario Pytel a vrchní sestry KARIM, ARO; v jednání MZ ČR - spec. komise sester a lékařů AIM

* NIP a DIOP systém při CCI

- * Nárůst počtu ptů - křehcí, starší, ko-polymorbidní
- * = chronická kritická choroba bez možnosti domácí IP - až 20 % akutně intenzivních pacientů z různých oborů
- * Rozvoj sítě rychlý, nesystémový - státní, ne=
- * Angažovanost iniciálně zejm. KARIM, ARO pracovníků podle příkladů z tzv. západního zdravotnictví

- * Nutnost vzdělaných sester se zkušenostmi, psychickou vyrovnaností, se samostatným odborným myšlením a dovednostmi
- * Ošetř. RHB, nutriční, rekondice psych., mobilizace časná, instruktáže rodin, soc.+ právní pomoc
- * Interdisciplinární vstřícná spolupráce

❖ Co přibylo do nové EBN

zvýšená a samostatná role sester více směry
léčba ran, dekubitů ... PICC, Midline,
DUPV, O₂ terapie.... atd.

CERTIFIKOVANÁ DOMÁCÍ PÉČE její agentúry a centra

Přesuny k PL, speciálně připraveným sestřám, zejm. z IP

- * Specificky hospice , zařízení pro pt. s dg. M. Alzheimer....
- * DUPV invazivní ... centra servisu, kontrol, komplikací, vybavení
- * DIP ... péče např. o chron. veget. stavy, pneumologické s O₂ NIV, po vysokých spinálních poraněních

Co přibylo do nové EBN - zvýšená a samostatná role sester v nemocniční intenzivní péči

- Prevence nových **HAI**
- Asistence u **nových** invazí, vstupů PICC
- Sofistikované ošetření **dekubitů a ran**
- Psychická rovnováha při **jednání** s pacienty, rodinou, s extra službami, s vazbou na pta a s **vyšší expozicí smrti - neúspěchu**
- Fyzická **námaha** s BMI +++ a imobilními
- **Neuro RHB**: 3D, TV, vyjížd'ky, prostředí - barvy, foto... obrázky na zed', notebook
- **Náklady** vyšší, omezení délky hospitalizace....
- **Izolace** a potenciální **rizika**: pády, infekce, verbální napadení

*** Umělého inteligentního lékaře budeme mít k dispozici mnohem dříve, než se dočkáme spolehlivé robotické ošetřovatelky**

Harari: 21 výzev pro 21. století – s. 42

Polytrauma

! chodec na červenou !

senior vč. poškození mozku

optimismus, ADL +

Pózuje pro časopis

Ad RHB pracoviště

**Nyní neurorehabilitace
+ motivace (+ nutrice)
do popředí**

Světoví znalci a jejich rady

the ORGANIZED MIND

Thinking Straight in the Age of
Information Overload

...
DANIEL J. LEVITIN

New York Times bestselling author of
This Is Your Brain on Music

How to Enjoy Your Life and Your Job

MILLIONS
OF DALE
CARNEGIE
BOOKS SOLD!

Selections from the Bestselling *HOW TO WIN
FRIENDS AND INFLUENCE PEOPLE* and
HOW TO STOP WORRYING AND START LIVING

**DALE
CARNEGIE**

**Udržujte tradici, inovaci, common sense
adaptabilitu, kreativitu a sebe !!!!**

**Děkuji za pozornost
Přeji úspěchy i dále!**

jarmila.drabkova@fnmotol.cz